

19.11.2024

Asia/11

§ 627

Maatullinpuisto, Tuulaakipuisto, Ajurinpuisto, Tapulikaupungin liikuntapuisto, puistosuunnitelma, Suutarila

HEL 2024-004922 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Mikko Ravanti (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Johanna Himberg. Asian-
tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydäl-
le Sameli Sivosen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Johanna Himberg, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 21806
johanna.himberg(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus VIO 6420/1-3
- 2 Suunnitelmapiiirustus VIO 6420/1
- 3 Suunnitelmapiiirustus VIO 6420/2
- 4 Suunnitelmapiiirustus VIO 6420/3
- 5 Koostepiiirustus VIO 6420/900
- 6 Vuorovaikutusmuistio VIO 6420/1-3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteinä 2, 3 ja 4 olevan
Maatullinpuiston alueen puistosuunnitelman, suunnitelmapiiirustukset
nrot VIO 6420/1–3.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Maatullinpuiston alue sijaitsee Suutarilan (40) kaupunginosassa, Tapulikaupungin osa-alueella. Suunniteltavaan alueeseen kuuluvat Maatullinpuiston lisäksi Tuulaakipuisto, Ajurinpuiston osa ja pieni osa Tapulikaupungin liikuntapuistoa. Puistosuunnitelman alue ympäröi kauttaaltaan uuden Maatullin koulun, päiväkodin ja leikkipuistotoiminnan tonttia pois lukien Kämnerintien katualue Tuulaakipuiston länsipuolella. Puistosuunnittelun kanssa samaan aikaan on laadittu Kämnerintien katusuunnitelmaa, joka pohjautuu uuden Maatullin koulun, päiväkodin ja leikkipuiston hankkeen suunnitelmiin. Kämnerintien suunnitelmat on esitetty piirustuksessa 32157/1, ja maankäyttöjohtaja päättää katusuunnitelmasta.

Puistosuunnitelman alueella on voimassa seuraavat asemakaavat. 12887 (2024), 12191 (2013), 11965 (2010), 7398 (1975), 7214 (1974), 7398 (1975), 7540 (1977), 6983 (1973) ja 11608 (2006) osoitettu merkinnöillä VP, P, RP-1, VU ja VL. Sulkeiden sisällä oleva luku kertoo asemakaavan sen vuoden, jolloin asemakaava hyväksyttiin tai sai lain voiman. Maatullinpuiston, Tuulaakipuiston ja Ajurinpuiston osan kokonaispinta-ala on noin 7,6 hehtaari. Hyväksyttävän puistosuunnitelman kokonaispinta-ala on 7,8 hehtaaria, joka sisältää puistosuunnitelmassa esitetyn Tapulikaupungin liikuntapuiston alueeseen kuuluvan osan (pinta-ala n. 0,2 hehtaaria).

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Maatullinkujaan ja päiväkotikiikun pihaan, etelässä erillispientalojen korttelialueeseen ja Moisiantiehen. Itä- ja länsireunoilla suunnittelualue rajautuu asuinrakennusten korttelialueisiin. Idässä alue rajautuu lisäksi Moisientien ja Helsingin Mailapelikeskukseen. Länsiosissa suunnittelualue rajautuu lisäksi Tapulikaupungin liikuntapuistoon, Vanhaan Puustellinmetsään ja Henrik Forsiuksen tiehen. Maatullinpuisto on suunniteltu ja rakennettu 1970- ja 1980-lukujen vaihteessa. Puisto edustaa aikakauden puistosuunnittelulle ominaista tyyliä, jossa korostuvat geometriset istutusaiheet ja maakummut pensasistutuksineen.

Suunnittelualueella sijaitsee niittyverkoston arvokohde, joka on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi tuoreeksi suurruohoniityksi, arvoluokka II. Arvokohteen edustavuus on kuitenkin heikko sen laajan vieraslajipeittävyyden (komealupiini) vuoksi. Maatullinpuistossa kulkee luodekaakkosuunnassa sekä metsä- ja puustaisen verkoston että niittyverkoston yhteys, joiden kehittäminen on keskeinen suunnittelun lähtökohhta.

Maatullinpuiston alue on laaja viheraluekokonaisuus ja osa toiminnallisesti merkittävää kaupunginosapuistoa. Pääasiallisia käyttäjiä ovat lä-

hialueen koululaiset ja päiväkotilaiset, leikkipuiston asiakkaat ja ympäröivien asuinalueiden asukkaat.

Suunnitelma

Tavoitteena on luoda Maatullinpuiston alueesta monitoiminnallinen kokonaisuus, joka tarjoaa selkeitä reittejä ja monipuolisia toimintoja, kytkee eriluonteiset nykyiset, kehitettävät ja uudet osat houkuttelevaksi kokonaisuudeksi sekä tukee luonnon monimuotoisuutta nykyistä monilajisemmalla kasvillisuudella ja hulevesien hallinnalla. Puistossa luontoleikki ja virkistysmahdollisuudet yhdistyvät saumattomasti Maatullin koulun, päiväkodin, leikkipuisto Maatullin ja leikkipaikka Tapulin toimintaan.

Puisto sopeutuu alueella voimassa olevien asemakaavojen mukaiseen ympäristöön ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Kasvillisuus ja verkostot

Olemassa olevia puistoalueita säilytetään laajalti nykytilassaan. Alueella säilytetään nykyistä kasvillisuutta ja sitä täydennetään monin paikoin lajistoa monipuolistaen. Alueen ekologia verkostoja tuetaan – niittyalueiden määrää lisätään puiston alueella ja metsä- ja puustoista verkostoa kehitetään täydennysistutuksin. Osa nykyisistä nurmialueista kehitetään niityiksi, mutta nurmikoita säilytetään myös pelailuun ja oleskeluun. Niittyverkoston arvokohteen alueelta torjutaan vieraslajiksi luokiteltua komealupiinia. Maakumpujen alueelta poistetaan vieraslajeiksi määritellyt pensaslajit. Yleisesti puiston alueelta torjutaan kurtturuusua ja viitapihlaja-angervoa.

Alueen nykyistä puustoa vaalitaan ja uusia puita istutetaan runsaasti. Puiston alueelta kaadetaan 32 vaihtelevan kokoista puuta, joista osa on vaarallisia ja huonokuntoisia. Osa puista kaadetaan Haarikkapolun itäpuoleisen hulevesiuoman toteuttamiseksi ja osa leikkipuisto Tapulin maakumpujen päätyjen maisemoimiseksi. Koulun rakentamisen aikana leikkipuisto Maatullin alueelta poistettiin 16 puuta. Lisäksi hulevesiuoman yhteydestä siirretään 10 nuorta lehti- ja havupuuntaimea. Puistoon istutetaan yhteensä 169 uutta puuta.

Hulevesiuoma ja viljelypalsta-alueen aukio

Viljelypalstojen pohjois- ja itäpuolelle sijoittuu uusi hulevesiuoma, jonka toiminta perustuu hulevesien luonnonmukaiseen viivyttämiseen. Hulevesiuomasta kaivettavia maamassoja hyötykäytetään puiston maastonmuodoissa, mikäli se on teknisesti mahdollista. Suunnitteluratkaisu

lisää luonnon monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä sekä luo keinoja varautua ilmastomuutoksen mukanaan tuomiin ääri-ilmiöihin.

Viljelypalsta-alueen aukiolle lisätään nurmialueita oleskelua varten, kukkivaa puustoa sekä penkkejä, pöytiä ja oleskelukalusteita. Nykyinen kivituhka-alue säilyy esitetyltä osiltaan nykyisessä muodossaan. Osia kuusi-aidasta poistetaan tilallisuuden ja turvallisuuden tunteen kehittämiseksi. Aukiolla uusitaan viljelypalstojen infotaulu ja lisätään jäteastia.

Leikkipuisto Maatulli

Leikkipuisto Maatullin luontoleikkiaiheet, pajumajat, maapuut ja hakepinnat sekä muut luonnonmateriaalit tukevat lasten luontokosketusta. Luontoleikkipuistoon sijoitetaan monipuolisia toimintoja, kuten kyläteemaisia leikkiaiheita, kiipeilyväline, rullailu- ja pyöräilyalue, vesileikkiä, tasapainoilualue sekä luontoleikkialue. Leikkitoiminta painottuu uuden Maatullin koulun, päiväkodin ja leikkipuiston rakennuksen leikkipuiston tiloihin johtavan sisäänkäynnin yhteyteen. Leikkivälineiden turva-alustat ovat haketta ja/tai turvasoraa. Leikkipuisto täyttää esteettömyyden perustason vaatimukset. Aidattu pienten lasten leikkialue toteutettiin jo kesällä 2024 leikkipuistotoiminnan käynnistymisen mahdollistamiseksi.

Leikkipaikka Tapuli

Leikkipaikka Tapulin (ent. leikkipuisto Tapuli) leikki- ja pelikentät säilytetään. Väliaikainen päiväkodin väistötilapaviljonki ja sen pysäköintialue poistuvat, ja niiden kohdalle lisätään uusia pelailu- ja rullailutoimintoja sekä piknik- ja shakkipöytiä. Säilyvien maastovallien päädyt muotoiltaan puiston puolella hienovaraisesti uudelleen. Maastokummut ja niiden reuna-alueet liitetään osaksi puistoa uudella hakepintaisella reitillä, joka jäsentää puiston reuna-alueita.

Tapulikaupungin liikuntapuiston alue

Tapulikaupungin liikuntapuiston alueelle kehitetään uusi toiminnallinen alue, jonka välineet, askelkannot, maapuut ja luonnonkivet mahdollistavat leikin ja kuntoharjoittelun. Alueelle istutetaan uutta puustoa huomioiden asemakaavan esittämä ohjeellisen lähiliikuntapaikan rajaus. Maakummut ovat niitty-pintaisia ja ne liittyvät osaksi hakepintaisia polkuja ja toiminnallisia alueita.

Reitit

Kesän 2024 aikana toteutettiin Maatullin koulun, päiväkodin ja leikkipuiston toiminnan käynnistämiseksi osana puistosuunnittelua asfalttipintainen puistoraitti koulun ja uuden leikkipuisto Maatullin länsiluoteispuolelle. Kyseisen reitin yhteydessä kulkeva hiihtolatuvaraus

Tuulaakipuistosta Vanhan Puustellinmetsän suuntaan on otettu huomioon suunnitelmassa: latuyhteys säilyy myös jatkossa. Osana kouluhanketta toteutettiin myös asfalttipintainen Maatullin koulun huolto- ja pelustusreitti, joka on osittain Kämnerintien katusuunnitelman suunnittelualuetta.

Asemakaavamuutoksen yhteydessä katualueesta puistoalueeksi muutunut Kimnaasipolku kavennetaan ja muutetaan kivituhkapintaiseksi. Hulevesiuoman yhteydessä olevaa reittiä siirretään kohti puiston rajaa oleva puusto säilyttäen. Leikkipaikka Tapulin läheisten maakumpujen yhteyteen sijoitetaan uusi kapea hakepolku yhdistämään alueen leikkiympäristöjä sekä jäsentämään puiston reuna-alueita. Leikkipaikka Tapulin eteläisen kummun kenttäalue yhdistetään Moisiantielle uuden reitin avulla. Haarikkapolun itäosiin on esitetty uusi reitti kohti Nuuskapolkua. Tapulikaupungin liikuntapuistoon sijoittuu uusi reittiyhteys toiminnallisen alueen yhteyteen. Reitti virallistaa nykyisen oikopolkuyhteyden Henrik Forsiuksen kadun suuntaan Maatullinpuistosta.

Valaistus

Hulevesiuoman yhteydessä olevalle siirrettävälle reitille ja uusille valaistaville reiteille asennetaan tasainen käytävävalaistus. Lisäksi puiston säilyvillä reittiosuuksilla uusitaan valaistusta. Puiston toiminnalliset alueet, kuten leikkipuisto Maatulli ja leikkipaikka Tapuli, valaistaan. Viljelypalsta-aukion valaistus toteutetaan erikoisvalaisimilla.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee suunnitelmapiirustuksista nrot VIO 6420/1–3 (liitteet 2-4) ja VIO 6420/900 (liite 5) sekä suunnitelmaselostuksesta (liite 1).

Luonnon monimuotoisuus ja kestävä kehitys

Alueen ekologisia verkostoja tuetaan lisäämällä eriluonteisia niittyjä ja kehittämällä niittyjen sekä nurmien hoitotapoja. Myös metsä- ja puustoista verkostoa kehitetään lisäämällä puustoa ja monipuolistamalla lajistoa. Viljelypalsta-aukiolle istutetaan kukkivia pienpuita. Suunnittelualueen länsipuolisen, vanhalla savipellolla kasvavan koivikon annetaan kehittyä ajan myötä lehtomaiseksi metsäksi ja sen eteläreunalle kehitetään hulevesipainanne.

Vesiympäristöihin liittyy puistoalueen suurin kehitettävä luonnon monimuotoisuuspotentiaali. Uudessa mutkittlevassa avouomassa muodostuu kosteusoloiltaan eriluonteisia kohtia luonnonkivien ja lahoppuun lomaan. Kostean paikan ruohovartinen kasvillisuus lisää monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä. Puuston sijoittelulla luodaan varjon paikkoja ja tehostetaan veden haihtumista. Uoman yhteyteen muodostuu pienipiirteisiä elinympäristöjä pieneliöille.

Lahopuuta ja maapuita hyödynnetään puistossa monin paikoin monimuotoisuutta lisäävänä elementtinä: osana leikkiympäristöä, hulevesiuomassa, kulun ohjaamisessa metsäisillä alueilla sekä lehtometsäksi kehitettävällä alueella arvonityn eteläpuolella. Leikkipuiston luontoleikkiaiheet, pajumajat, maapuut ja hakepinnat sekä muut luonnonmateriaalit tukevat luontokosketusta ja luovat samalla monimuotoisuutta tukevaa ympäristöä. Olemassa oleva puusto liittyy osaksi luontoleikkipuiston leikkialueita.

Kasvillisuuden monilajisuuden lisäämisellä tuetaan luonnon monimuotoisuutta. Haitallisia vieraslajeja torjutaan monin paikoin.

Puiston rakentamisessa syntyviä maamassoja hyötykäytetään mahdollisimman laajasti. Kaivua vaativat hulevesiuoma, tulvatasanteet, hulevesipainanteet ja reittien perustukset. Tavoitteena on minimoida rakentamisen myötä syntyvien, pois kuljetettavien maamassojen määrä. Hulevesiuomasta kaivettavia maamassoja hyötykäytetään puiston maastonmuodoissa, mikäli se on teknisesti mahdollista. Maaperä on pääosin vanhaa savista peltomaata, mikä voi rajoittaa uusiokäyttöä ja sijoittamista. Leikkipaikka Tapulin läheisten maakumpujen maa-aines on täytömaata, ja näistä syntyviä maamassoja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kumpuaiheissa.

Paikalla kerättäviä pintamaita hyödynnetään kierrätyskasvualustoissa erityisesti niitty- ja nurmialueilla. Olevia rakennekerroksia esimerkiksi Kimnaasipolun kivituhkapintaisen reitin ja leikkipaikka Tapulin pelailukentän yhteydessä.

Uusissa kalusteissa ja varusteissa otetaan huomioon kestävän kehityksen mukaiset, uusiutuvat ja kestävät materiaalit.

Vuorovaikutus

Alustavaa suunnitelmaluonnosta esiteltiin asukaskävelyllä torstaina 4.4.2024. Osallistujilla oli mahdollista kommentoida ja esittää kysymyksiä alustavasta luonnoksesta.

Puisto- ja katusuunnitelmaluonnos oli esillä Helsingin kaupungin verkkosivuilla 8.5. - 21.5.2024 välisen ajan. Maatullinpuiston puistosuunnitelmaluonnoksen ja Kämnerintien katusuunnitelmaluonnoksen esilläolosta tiedotettiin Helsingin Uutiset -sanomalehdessä sekä Helsingin kaupungin Kuulutukset ja ilmoitukset -verkkosivustolla.

Kommentit puisto- ja katusuunnitelmaan pyydettiin toimittamaan sähköpostitse tai puhelimitse 21.5.2024 mennessä. Sähköpostitse saatiin 10 kommenttia, joista kaksi oli Tapulikaupunki-Seura ry:n kokoamia moniosaisia koosteita.

Asukkaiden kommenteissa toivottiin muun muassa luontoarvojen ja eläinten talvehtimisen huomioimista, liikenne- ja saattoratkaisujen sujuvuuden varmistamista, uusia varusteita ja pelailuun sopivia nurmialueita. Palautteessa kysyttiin myös liikenteestä ja leikkipuiston siirtämisestä. Saadut palautteet on huomioitu suunnittelussa.

Asukaspalautteet on kirjattu vuorovaikutusmuistioon. Vuorovaikutusmuistio on liitteenä (liite 6).

Kustannukset ja aikataulu

Puiston rakentamisen kustannukset suunnittelualueelta (Maatullinpuisto, Tuulaakipuisto, Ajurinpuisto) ovat noin 2,5 miljoonaa euroa eli noin 33 euroa/m² (alv 0 %). Toiminnallisen leikkipuistoalueen kustannukset ovat noin 77 euroa/m², kunnostettavan leikkipaikka Tapulin alueen 27 euroa/m² ja hulevesiuoman kustannukset 34 euroa/m².

Tapulikaupungin liikuntapuiston rakentamisen kustannukset ovat noin 60 000 euroa eli noin 29 euroa/m² (alv 0 %).

Leikkipuiston ja toiminnallisten alueiden kunnossapitoluokka on R2 toimintaviheraluetta ja R3 käyttöviheraluetta. Niittymäisten ja puustoitusten alueiden kunnossapitoluokka on A2 käyttöniitty. Hulevesiuoman kunnossapitoluokka on A3 maisemaniitty. Metsäalueiden hoitoluokka on M2 lähimetsä. Luokitus on RAMS-luokituksen mukainen kunnossapitoluokka.

Suunnittelualueen vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat 91 000 euroa eli 1,2 euroa/m² (alv 0 %).

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus.

Puiston rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2025 alkaen.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan lautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia.

Puistosuunnitelma mahdollistaa puiston peruskorjauksen. Suunnitelman voidaan katsoa olevan taloudellisesti merkittävä.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 90 §, 62 §

Maankäyttö- ja rakennusasetus 46 §,43 §,42 § 30 §

Tiedoksianto

Päätös toimitetaan yleistiedoksiantona, koska vastaanottajia on yli 30.

Asiakirjan nähtäville asettamisesta ilmoitetaan viranomaisen ilmoitus-
taululla.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Johanna Himberg, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 21806
johanna.himberg(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus VIO 6420/1-3
- 2 Suunnitelmapiirustus VIO 6420/1
- 3 Suunnitelmapiirustus VIO 6420/2
- 4 Suunnitelmapiirustus VIO 6420/3
- 5 Koostepiirustus VIO 6420/900
- 6 Vuorovaikutusmuistio VIO 6420/1-3

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman
hyväksyminen

Tiedoksi

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen
Rakennukset ja yleiset alueet / tilat -palvelut/Hildén
Hallinto- ja lakipalvelut, arkisto- ja kirjastopalvelut-yksikkö/Krook